

Rhif Llwybr:

Rhif cyhoeddi   **Dyddiad Cyhoeddi:**

Dyddiad Adolygu

Diweddarwyd ddiwethaf

Awdurdod sy'n ei gyhoeddi: Llywodraeth Cymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llwybr Prentisiaeth Cymru

mewn

Gwaith Coed ar y Safle

Mae'r Grŵp Llywio arbenigol a hwyluswyd gan CITB wedi cytuno ar gynnwys y Llwybr hwn Mae'r Llwybr Prentisiaethau Adeiladu hyn yn y sector Adeiladu wedi'u cymeradwyo i'w defnyddio yng Nghymru ac maent yn gymwys i gael cyllid gan Lywodraeth Cymru.

Gellir cael mwy o wybodaeth gan:

FEAD DfES • Ty Afon
Bedwas Rd • Bedwas
Cf838WT:

DfES-ApprenticeshipUnit@gov.wales
Gwefan • website: www.llyw.cymru
www.gov.wales

Cynnwys

[Cynnwys Y Rhaglen Dysgu](#)

[Gofynion Mynediad](#)

[Y Rhaglen Dysgu - Llwybr Prentisiaeth](#)

- [Lefel 3 - Gwaith Coed ar y Safle,](#)

[Gofynion Ychwanegol Eraill](#)

[Rolau](#)

[Datblygiad](#)

[Cydraddoldeb ac Amrywiaeth](#)

[Cyfrifoldebau a Hawliau Cyflogaeth](#)

[Cyfrifoldebau](#)

CYNNWYS Y RHAGLEN DYSGU

Bydd darpariaeth y rhaglen dysgu'n cynnwys pedair elfen orfodol:

- Cymwysterau
- Sgiliau Hanfodol.
- Hyfforddiant mewn swydd / i ffwrdd o'r gwaith
- Gofynion ychwanegol Cyflogwr? (sgiliau digidol)

Cyfanswm yr isafswm o werth credyd sydd ei angen ar gyfer Llwybr Lefel 3 (Gwaith Coed ar y Safle) yw 86 credyd.

GOFYNION MYNEDIAD

Rhestr a - Mae'r brentisiaeth hon yn addas i ddysgwyr sy'n:

- 16 oed ac yn hŷn sy'n gweithio yn y grefft ar hyn o bryd ac sydd un ai wedi cyflawni un neu fwy o'r canlynol:
- Cymhwyster Sylfaen mewn Adeiladu a'r Amgylchedd Adeiledig.
- Dilyniant mewn Adeiladu Lefel 2 yn y maes y mae'r brentisiaeth i'w chyflawni ynddi.
- [Tystysgrif neu Ddiploma Lefel 2 neu 3 yn y grefft y mae'r brentisiaeth i'w dilyn ynddi a gyflawnwyd o fewn y 3 blynedd diwethaf.](#)
- [3 blynedd neu fwy o gyflogaeth ddilys yn y grefft y mae'r brentisiaeth i'w chyflawni ynddi.](#)

Rhestr b, ac un neu fwy o'r canlynol

- Diploma Cenedlaethol Bagloriaeth Cymru
- Sgiliau Hanfodol Cymru neu Sgiliau Allweddol mewn Cyfathrebu a Chymhwyso Rhif ar Lefel 1.
- TGAU gradd A*-D yn unrhyw un o'r canlynol: - pwnc cyfathrebu, mathemateg, ac un ai gwyddoniaeth neu bwnc technegol
- TGAU Gradd A*- D mewn Amgylchedd Adeiledig CBAC.
- Lefel 2 Teilyngdod - Dyfarniad Galwedigaethol Lefel 1/2 mewn Dylunio'r Amgylchedd Adeiledig.
- CBAC A/AS Amgylchedd Adeiledig, GCE.
- Teilyngdod, Pearson BTEC Lefel 1/Lefel 2 Dyfarniad Technegol mewn Adeiladu a'r Amgylchedd Adeiledig.

RHAGLEN (RHAGLENNI) DYSGU LLWYBR PRENTISIAETH -

Craidd Prentisiaeth

Lefel 2 - Llwybr Adeiladu					
Corff Dyfarnu	Rhif cymhwyster:	Gwerth credyd	Cyfanswm amser y cymhwyster	Gwybodaeth	Iaith (ieithoedd) Aseu Cymhwyster
C&G	C00/4414/4	41	414	Gwybodaeth	Saesneg neu Gymraeg

Lle mae dysgwyr wedi cyflawni un o'r gofynion mynediad yn rhestr a, ni fydd angen iddynt ymgymryd â'r Cymhwyster Craidd Adeiladu.

Bydd angen i bob dysgwr fod wedi cyflawni o leiaf un o'r gofynion o restr b ar gyfer mynediad.

Lefel 3: Gwaith Coed ar y Safle

Cymwysterau

Lefel 3 - Llwybr Adeiladu					
Corff Dyfarnu	Rhif cymhwyster:	Gwerth credyd	Cyfanswm amser y cymhwyster	Cymhwysedd / Gwybodaeth / Cyfuniad	Iaith (ieithoedd) Aseu Cymhwyster
C&G	C00/4283/1	86	863	Cyfuniad	Saesneg neu Gymraeg

Sgiliau Hanfodol Cymru (ESW)

Ieithoedd aseu cymwysterau Sgiliau Hanfodol Cymru yw Cymraeg-Saesneg.

Lefel 3: Gwaith Coed ar y Safle	Lefel	Isafswm Gwerth Credyd
Cyfathrebu	2	6
Cymhwyso Rhif	2	6

Gweler nodyn ynghylch trefniadau pontio ar gyfer sgiliau hanfodol.

Gofynion ychwanegol Cyflogwr

Lefel 3: Gwaith Coed ar y Safle	Lefel	Isafswm Gwerth Credyd
Sgiliau Digidol ar gyfer Adeiladu	2	3

Hyfforddiant mewn swydd / i ffwrdd o'r gwaith

Llwybr	Isafswm Oriau Hyfforddiant Mewn Swydd	Isafswm oriau hyfforddi i ffwrdd o'r gwaith
Lefel 3: Gwaith Coed ar y Safle	2786	521

Hyfforddiant mewn swydd / i ffwrdd o'r gwaith gyda Chraidd Adeiladu

Craidd	Isafswm Oriau Hyfforddiant Mewn Swydd	Isafswm oriau hyfforddi i ffwrdd o'r gwaith
Lefel 3: Gwaith Coed ar y Safle	2786	775

Rhagwelir y bydd hyd y Brentisiaeth Gwaith Saer Safle Adeiladu rhwng 2 flynedd (Ôl Cymhwyster Sylfaen) a 3 blynedd (Yn cynnwys y cymhwyster Craidd).

Canllaw yn unig yw'r ffigyrau uchod a gallant fod yn wahanol ar gyfer gweithwyr profiadol/hŷn yn dibynnu ar faint/natur y profiad perthnasol, ac wedi'u lleihau'n sylweddol ar gyfer y rheiny sy'n symud ymlaen o gymwysterau cysylltiedig fel y Cymhwyster Dilyniant.

Nodyn a - Trefniadau pontio ar gyfer sgiliau hanfodol

Bydd yn ofynnol i ddysgwyr a fydd yn dechrau eu Cymhwyster Sylfaen, Sylfaen Craidd neu Ddilyniant yn 2022 weithio tuag at Sgiliau Hanfodol lefel 2 - Cymhwyso Rhif a Chyfathrebu yn ystod eu prentisiaeth.

Ar ôl cwblhau eu prentisiaeth bydd y dysgwr yn anelu at fod wedi cyflawni sgiliau hanfodol lefel 2 yn y ddau bwnc ond pennir ei fod wedi cwblhau ei brentisiaeth os yw wedi llwyddo yn un o'r sgiliau hanfodol ar lefel 2 a'r llall ar lefel 1. Bydd hyn, fel yr uchod, yn caniatáu cyfnod pontio digonol a theg i'r dysgwyr hyn.

O fis Awst 2023 bydd yn ofynnol i unrhyw ddysgwr newydd sy'n dechrau ei Gymhwyster Sylfaen, Sylfaen Craidd neu Ddilyniant lwyddo mewn dau Sgil Hanfodol ar lefel 2 fel rhan o'u prentisiaeth.

GOFYNION YCHWANEGOL ERAILL

Manylion Gofynion Ychwanegol (Isafswm Credyd ac Oriau)

Gofynion ychwanegol Cyflogwr

Lefel 3: Gwaith Coed ar y Safle	Lefel	Isafswm Gwerth Credyd
Sgiliau Digidol ar gyfer Adeiladu	2	3

- Mae'r cymhwyster hwn yn cael ei ddatblygu a bydd yn ofynnol pan gaiff ei gymeradwyo gan y Rheoleiddiwr yng Nghymru.

ROLAU

Mae'r Fframwaith hwn yn nodi'r safonau a'r meini prawf ar gyfer y Brentisiaeth Lefel 3 mewn Gwaith Coed ar y Safle. Bydd cyflawni holl gydrannau'r Fframwaith hwn yn llwyddiannus yn arwain at ddyfarnu cymhwyster Lefel 3 a chydabyddiaeth fel Saer Coed cymwys o fewn y sector. Bydd Dyfarniad y Cymhwyster hwn yn galluogi'r dysgwr i wneud cais am Gerdyn CSCS Aur.

Mae gan y fframwaith hwn un llwybr:

- Gwaith Coed ar y Safle

Gweithio ar safle adeiladu neu mewn eiddo domestig a masnachol i fanylebau a roddir gan gyflawni Gosodiad Cyntaf ac Ail osodiad, codi cydrannau sgerbwd strwythurol cymhleth (toeon trawstiau cypledig, to torri traddodiadol).

Cynlluniwyd y Brentisiaeth hon i roi cyfle i unigolion ddatblygu'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen i gyflawni gwaith Coed mewn adeiladau masnachol, diwydiannol ac adeiladau preswyl gan gynnwys yr holl ddyletswyddau perthnasol.

Ar ôl cwblhau gofynion y Fframwaith hwn, dylai'r Prentis feddu ar y sgiliau craidd a'r wybodaeth graidd sydd eu hangen i gyflawni'r canlynol mewn modd diogel a chymwys:

- Mesur, marcio, torri, siapio, gosod a gorffen pren.
- Defnyddio amrywiaeth o offer llaw ac offer pweredig.
- Gosod distiau llawr, estyll llawr, ceibrau to a pharwydydd wal.
- Ffitiadau Mewnol megis grisiau, drysau, sgyrtin, cypyrddau a cheginau.
- Gosod fframiau ar gyfer pontydd, ffyrdd ac adeiladau.
- Llunio a gweithio gyda lluniau technegol.
- Cael gwybodaeth am wahanol fathau o bren a'u defnydd.
- Gweithio mewn adeiladau preswyl neu fasnachol.
- Adfywio adeiladau hanesyddol.
- Gweithio mewn gweithdy, busnes neu gartref cleient neu ar safle adeiladu.
- Cyflawni gwaith mewn amodau llychlyd neu weithio y tu allan ym mhob tywydd ac ar uchder.
- Cymhwyso deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol yn y sector Adeiladu.
- Creu a meithrin perthnasoedd yn y sector Adeiladu
- Deall newidiadau a gofynion Technolegol
- Deall Rheoliadau a Gofynion Statudol ac Anstatudol
- Deall Arferion gwaith yn unol â gofynion Iechyd a Diogelwch
- Deall Gweithdrefnau arolygu, profi a chomisiynu

Yn ogystal, dylai Prentis hefyd allu:

- Rhoi barn a chefnogaeth broffesiynol.
- Herio ymddygiadau / gweithgareddau peryglus.
- Dangos arloesedd drwy ddynodi meysydd ar gyfer gwella ac awgrymu a/neu ddatblygu datrysiadau arloesol.
- Dynodi risgiau i'w hun ac eraill a'u rheoli.
- Cadw'r ardal waith yn lân a thaclus.
- Rheoli amser yn effeithiol.
- Meddwl yn rhesymegol ac yn unol â gofynion y sefyllfa gan ddefnyddio rhesymu clir a dilys wrth wneud penderfyniadau i ymgymryd â'r cyfarwyddiadau gwaith.
- Gweithio'n effeithiol ar ei ben ei hun ac mewn fîm.
- Gweithio'n unol â gofynion ansawdd.
- Gweithio'n gynhyrchiol
- Gweithio'n ddiogel a sicrhau diogelwch eraill.
- Gweithio o fewn lefel ei gymhwysedd a gwybod pa bryd i ofyn am gyngor gan eraill.

Drwy gydol y broses Brentisiaeth dylai'r Prentis, o leiaf, ddatblygu ac arddangos yr ymddygiadau sy'n dangos ei fod yn gyson:

1. Pendant
2. Hyderus
3. Wedi gwisgo'n addas
4. Empathi
5. Teg
6. Gonest
7. Rhagweithiol
8. Cynhyrchiol
9. Prydlon
10. Dibynadwy
11. Parchus (o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiad)

DATBLYGIAD

Nod y Fframwaith hwn yw sicrhau bod y dysgwyr llwyddiannus yn cael:

- Y Sgiliau a'r Wybodaeth sy'n ofynnol gan y diwydiant i gyflawni cymhwysedd
- Sgiliau sy'n gysylltiedig â swydd a ddefnyddir yn yr amgylchedd gwaith
- Gwybodaeth a sgiliau sy'n cyd-fynd ag arferion gwaith, rheoliadau statudol ac anstatudol perthnasol
- Sgiliau Craidd a Throsglwyddadwy
- Y sail i ddatblygiad gyrfa

Pan fydd prentisiaid wedi cwblhau'r Fframwaith hwn, mae ganddynt nifer o opsiynau i ddatblygu, gan gynnwys:

- Galwedigaethol: datblygu eich hun yn y rôl a cheisio am ddyrchafiad
- Academiaidd: defnyddio'r cymwysterau a gafwyd fel sail ar gyfer astudiaeth bellach a mynediad i Addysg Bellach neu Uwch fel bo'n briodol
- Cyfuniad o opsiynau Galwedigaethol ac Academiaidd: ymgymryd ag astudiaeth ran-amser wrth barhau i weithio. Gall hyn fod yn rhan o Brentisiaeth Lefel Uwch (HLA) strwythuredig os yw hyn yn berthnasol/ar gael.

Yn fwy penodol, ar ôl cwblhau'r Brentisiaeth hon mewn Gwaith Coed ar y Safle yn llwyddiannus bydd prentis yn meddu ar y sgiliau a'r wybodaeth, a bydd ganddo'r cymwysterau i:

- Wneud cais am gerdyn Aur CSCS trwy CSCS yn www.cscs.uk.com/
- Datblygu ar Brentisiaeth Lefel Uwch Berthnasol
- Datblygu yn ei yrfa gyda hyfforddiant pellach ar gyfer swydd megis, Goruchwyliwr/Rheolwr Safle / Gweithdy ayb

Gellir gweld arweiniad pellach o ran gyrfa ar:

- [Beth yw Saer Coed? Sut i ddod yn Saer Coed | Am Adeiladu](#)
- [Saer Coed / \(gov.wales\)](http://gov.wales)

Rhagwelir y bydd ymgeiswyr llwyddiannus yn datblygu yn y diwydiant Adeiladu mewn swyddi cymwys fel swyddi cyflogedig neu hunangyflogedig, goruchwylwyr, rheolwyr.

Disgwylir i ymgeiswyr cymwys ddysgu'n barhaus, er mwyn cynnal ymwybyddiaeth o'r rheoliadau sy'n effeithio ar y diwydiant a newidiadau/datblygiadau technolegol.

CYDRADDOLDEB AC AMRYWIAETH

Mae'n bwysig bod Llwybrau prentisiaeth yn gynhwysol ac yn gallu dangos dull gweithredol o ddynodi a dileu rhwystrau i fynediad a datblygiad. Dylai llwybrau hybu cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig a'r bobl hynny nad ydynt yn gwneud hynny fel y dynodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Y nodweddion gwarchoddedig a ddynodir yn y Ddeddf Cydraddoldeb yw oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, hil, crefydd neu gred, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth. Mae priodas a phartneriaeth sifil hefyd wedi'u cynnwys, er dim ond o ran y gofyniad i ddileu gwahaniaethu mewn cyflogaeth.

RHAID i ddarparwyr hyfforddiant a chyflogwyr hefyd gydymffurfio â'r ddyletswydd arall o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i sicrhau na wahaniaethir yn erbyn ymgeiswyr o ran mynediad i'r diwydiant ar sail y naw nodwedd warchoddedig hynny.

Nid yw'r Diwydiant Adeiladu, yn hanesyddol, wedi bod yn ddewis gyrfa draddodiadol i fenywod. Fodd bynnag, mae menywod yn cymhwyso ac yn gweithio'n llwyddiannus yn y diwydiant ac fe anogir hyn.

Mae'r cyrff sectoraidd yn gweithio ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol i ddynodi a mynd i'r afael â materion yn ymwneud â chydraddoldeb ac amrywiaeth. Cefnogir y gwaith hwn gan lywodraeth leol/cenedlaethol, cyrff/asiantaethau anllywodraethol ac Undebau perthnasol.

Mae'n ofynnol bod recriwtio prentisiaid yn agored ac yn deg i bawb sy'n bodloni'r meini prawf dethol, waeth beth fo'u rhyw, tarddiad ethnig, crefydd/cred, cyfeiriadedd rhywiol neu anabledd.

Rhaid i bob partner sy'n ymwneud â darparu'r brentisiaeth a chyflogwyr fod yn ymrwymedig i bolisi cyfle cyfartal ac mae'n rhaid iddynt fod â pholisi a gweithdrefn cyfle cyfartal ffurfiol ar waith.

Rhaid i gyflogwyr/darparwyr allu dangos nad oes unrhyw arferion gwahaniaethol amlwg neu gudd wrth ddethol a chyflogi. Rhaid i bob gweithgaredd hybu, dethol a hyfforddi gydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol megis Deddf Cydraddoldeb 2010.

Bydd darparwyr yn monitro arferion a gweithdrefnau cyfle cyfartal yn eu sefydliad eu hunain ac yn cymryd camau cadarnhaol pan fo angen. Argymhellir hefyd bod cyflogwyr/darparwyr yn cynnal cyfweiliad ymadael os yw'r prentis yn gadael y rhaglen cyn ei chwblhau.

CYFRIFOLDEBAU A HAWLIAU CYFLOGAETH (ERR)

Nid yw Cyfrifoldebau a Hawliau Cyflogaeth (ERR) bellach yn orfodol. Ond argymhellir bod pob prentis (yn enwedig y grŵp blwyddyn 16 -18) yn cael rhaglen cynefino'r cwmni.

CYFRIFOLDEBAU

Cyfrifoldeb y Darparwr Hyfforddiant a'r Cyflogwr yw sicrhau bod gofynion y Llwybr hwn yn cael eu cyflawni'n unol ag Arweiniad Prentisiaethau Llywodraeth Cymru.

Gellir cael mwy o wybodaeth gan:

Llywodraeth Cymru
DfES-ApprenticeshipUnit@gov.wales

CYFRINACHOL